

БОРОТЬБА ІЗ БІДНІСТЮ ЯК ТРЕНД ДЕСЯТИЛІТТЯ

Сучасний світ в силу глобальних тенденцій зростання економік, всезростаючих потреб людства у благах для забезпечення життєдіяльності, стикнувся з проблемою бідності, яка визнана світовою спільнотою як всеохоплююча, така що потребує поступового вирішення, адже позиціонується у контексті перспективи майбутнього.

Сучасні процеси глобалізації є змістовно та структурно складними і по-різному впливають на економіки, посилюючи конкуренцію між суб'єктами господарювання, формуючи нове середовище як для національного розвитку в цілому, так і для функціонування світового ринку [1].

Із понад 6 мільярдів людей, які населяють планету, 2,8 млрд (47%) живуть менш ніж на 2 долари в день, а понад 1,2 млрд (20%) – менш ніж на 1 долар у день. Приблизно 800 млн осіб (14% населення світу) не отримують необхідного мінімального рівня харчування і майже півмільярда хронічно недоїдають, з них третина – діти. Бідність позбавляє людей необхідних можливостей та умов, які дозволяють прожити довге, здорове, творче життя, домогтися свободи й поваги до людської гідності, забезпечити потрібний рівень життя [2]. Тому, боротьба з бідністю - глобальний тренд нинішнього десятиліття, який буде важливий в 2020-і роки. Документ ООН «Порядок денний в галузі сталого розвитку» ставить завдання максимально скоротити злидні до 2030 року. Мета перемоги злидні у всьому світі до 2030 року поставив собі Всесвітній банк [3]. Всесвітній банк вважає бідними людей, які живуть менше, ніж на 1,9 долара в день за паритетом купівельної спроможності (ПКС). Це показник для найбідніших країн. Для країн з доходами нижче середніх - 3,2 дол., з високим достатком - 5,5 доларів за ПКС. Оскільки вартість життя скрізь різна, то використовують паритет купівельної спроможності. Він показує співвідношення вартості однакового набору товарів і послуг в різних країнах. Тому ні 1,9 дол. ні 5,5 дол. не можна переводити за офіційним курсом.

Ще бідність вимірюють щодо стандартів споживання, прийнятих в суспільстві. Людина, у якої немає доступу до звичного в оточенні набору благ і послуг – бідняк. Доходи українців нижчі за середні. Тому бідність для України повинні були б вважати за показником 3,2 дол. в день. Але Всесвітній банк в своїх звітах розраховує бідність в Україні виходячи з 5,5

дол. в день. Якщо брати цей показник, то за даними за 2017 рік в Україні 4,9% бідняків, у 2018 році - 4%. Менше за 5,5 дол. за ПКС на людину в день живе 66% населення в Киргизстані, 50% - у Вірменії, 44% - в Грузії. У Молдові таких 16%, в Білорусі - 0,8%.

На національному рівні в Україні вважають відносну бідність. Її визначають по медіані витрат. Якщо сім'я витрачає в місяць менше від 75% медіани, то вона бідна. При такому підході майже кожен четвертий в Україні вважається бідним [4].

Тому, для нашої держави питання подолання бідності одне з важливих завдань парадигми розвитку соціально-економічної системи. На тлі цього Україна, як і весь світ сьогодні, стикнулася з проблемою пандемії, яка може привести до поглиблення та поширення бідності. До основних причин формування цих процесів можна віднести: втрату роботи частиною працівників внаслідок введення карантинних заходів; повернення до країни трудових мігрантів, падіння рівня заробітної плати.

Не менш важливою є і перспектива глибоких і фундаментальних змін в світовій економіці, що передбачають повернення до самодостатніх економік. Цей зсув стане повною протилежністю глобалізації. У той час як глобалізація має на увазі поділ праці між вузькоспеціалізованими економіками, повернення до натурального господарства означає, що країни будуть прагнути до самозабезпеченості всім необхідним. Розвиток соціально-економічної системи України на протязі десятиліть свідчить, що вона розвивалась на основі поглиблення поділу праці на міжнародному рівні та глобалізації. Так, 2/3 європейського експорту - продукція промисловості, 2/3 українського експорту - необроблена сировина, або продукція з мінімальним ступенем обробки. Динаміка ВВП України на 95% залежить від світових цін на сировину, а це "залізна завіса" від економічного зростання [5].

Всі багаті країни розбагатіли тому, що проводили активну промислову політику - засновували, субсидували і захищали динамічні галузі обробної промисловості та розвиток технологій. Вони використовували одну і ту ж стратегію - відмовлялися від експорту сировинних товарів і спадної віддачі і розвивали виробництва в тих галузях, де був сконцентрований технологічний прогрес. Зміна економічного курсу для переходу зі стану бідності і відсталості до високотехнологічної економіки на підставі системної економічної стратегії і активної промислової політики відповідно забезпечить вихід з пастки бідності, перехід до спіралі самоприскореного розвитку і зростання добробуту для всіх.

Література

1. Мельник А.О., Власюк В.Н. Бізнес-середовище міжнародної економічної діяльності на сучасному етапі / А.О. Мельник, В.Н. Власюк // «Інтернаука» - 2017 -№ 3 (25), 2 т. – С. 115-119
2. 17 жовтня – Міжнародний день боротьби з бідністю/ UA/TV-2019-10-17 – Режим доступу: <https://uatv.ua/calendar/17-zhovtnya-mizhnarodnyj-den-borotby-z-bidnistyu/>
3. Цілі сталого розвитку 2016-2030. Представництво ООН в Україні. –Режим доступу: <http://www.un.org.ua/ua/tsili-rozvytku-tysiacholittia/tsili-staloho-rozvytku>
4. В Україні бідних менше, ніж во Франції: де проходить «межа бідності» -Режим доступу:<https://gorod.dp.ua/news/162000>
- 5.Економічне майбутнє України: поради Римського клубу та фідбек вітчизняного бізнесу - Режим доступу: [.https://delo.ua/business/ekonomichne-majbutnje-ukrajini-poradi-rimskogo-klubu-ta-fidbek-v-341003/](https://delo.ua/business/ekonomichne-majbutnje-ukrajini-poradi-rimskogo-klubu-ta-fidbek-v-341003/)

УДК 339.9

Кузьома О.Ю., к.е.н., доцент
Київський національний університет імені Тараса Шевченка

МІГРАЦІЙНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ ЯК СКЛАДОВА СТРАТЕГІЇ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ

Як відомо, міграційна політика країни може передбачати заходи як до емігрантів, так і до іммігрантів. Демократичні суспільства не обмежують права своїх громадян на місце проживання і місце роботи, у т.ч. за кордоном, тому еміграційна політика як складова загальної міграційної політики держави, зазвичай, не передбачає обмежувальних заходів. Натомість, імміграційна політика стосується негромадян і може запроваджувати серйозні бар'єри для в'їзду таких суб'єктів на територію даної країни.

Як еміграція, так і імміграція трудових ресурсів мають для країни свої переваги і недоліки. Зупинимось на позитивних ефектах цих процесів та їхньому можливому позитивному впливу на економічне зростання нашої країни.

За даними Звіту про міжнародну міграції у 2019 р. налічувалося 5,9 млн українців, що працювали за межами батьківщини, разом з тим в Україні у зазначеному році проживало 4,96 млн іммігрантів [1]. У 2019 р. Україна посіла 8 місце в світі за кількістю емігрантів – близько 6 млн ос. (для порівняння: у 2000 р. мала 5 місце, маючи 5,53 млн емігрантів) та